

Abstrakt

Východiska: Psychonautismus je jak vědecká metoda sloužící k popisu intoxikace a účinku psychoaktivních látek, tak forma poznání, kterou praktikují někteří lidé za účelem dosažení sebezkušenosti a transcendentálního zážitku. Halucinogenní a psychedelické látky, které jsou za tímto účelem nejvíce užívané, mohou mít terapeutický, ale i destruktivní potenciál, jak bylo prokázáno mnoha výzkumy na téma psychedelické terapie. Při autoexperimentech bývají tyto látky užívané v neklinickém prostředí a často bez odborného nebo jiného dohledu, což může mít za následek mnoho rizik, ale i přínosů.

Cíl práce: Záměrem práce je porozumět způsobu sebedefinování psychonautismu prostřednictvím výpovědí a jednání psychonautů. Hlavním cílem je popsat vzorec užívání, subjektivní důsledky a význam užívání psychoaktivních látek v životě psychonautů z pohledu jich samotných.

Výzkumný soubor: Výzkumný soubor byl tvořen 5 respondenty, kteří byli vybráni na základě kombinace dvou metod – metody sněhové koule a záměrného výběru.

Metody: Zvolenou metodou sběru dat byl polostrukturovaný rozhovor, kdy získaná data byla analyzována metodou vytváření trsů a metodou zachycení vzorců, a dále online dotazník, který byl vyhodnocen za pomoci záznamového archu na základě principů deskriptivní analýzy.

Výsledky: Charakteristické vzorce užívání psychonautů byly identifikovány jako velmi podobné psychedelické terapii. Nejčastěji užívanými látkami jsou konopné látky, halucinogenní houby a LSD. Negativní dopady psychonautismu byly definovány zejména na psychologické a sociální úrovni. V důsledku psychonautismu došlo z pohledu samotných uživatelů k pozitivním změnám v systému jejich hodnot, postojích i v jejich jednání, a to rovněž jak na psychologické, tak na sociální úrovni. Většina respondentů hodnotí tyto zážitky jako velmi významné. Nejčastěji zmiňovanými motivačními faktory jsou sebepoznání, transcendence, jednota se sebou samým, s druhými a s Bohem.

Závěr: Záměr a cíle práce byly naplněny. Psychonautismus vykazuje podobné rysy jako psychedelická terapie s tím rozdílem, že probíhá v neklinickém prostředí bez odborného dohledu. Ačkoliv tato forma užívání psychoaktivních látek nemusí představovat problém pro společnost, pro konkrétní uživatele přináší některá rizika.

Klíčová slova:

psychonaut – psychonautismus – změněné stavy vědomí – užívání drog – následky užívání – motivace k užívání